

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

11 Per quas Personas acquisitio fiat possessionis, & dominii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

etiam habeat, & quanti sua interstiti repetat. Quare & qui rem emtam sine voluntate vendentis propria auctoritate occipit, praedon non iustus possessor censetur, *l. si ex stipulatione, §. l. fundi venditor, de acquir. poss. in P.* vt contra, qui patitur rem a se donatam voluntate sua extrahi, quodammodo eam traditione transferre videtur, *l. qui saxum, de donat. in P.*

5 ¶ Limitat ¶ & causa traditionis effectum. Nam qui ex deposito, *l. licet, de depos. in P.* commodato, *l. rei commodatae, §. sequent. commod. precario, l. certe, §. is qui alieno, de precario.* tradit, non transfert dominium: sicut necis possidere videtur, qui iure familiaritatis amici fundum ingreditur, *l. qui in re, de acquir. poss. de deficienti voluntate.* Ergo vt traditio transferat dominium, concurrat oportet cum ea voluntas domini, quam sequi non oportet. Quia nihil magis naturale est, quam voluntatem domini, in alium volentis rem suam transferre, ratam haberi, *dicto §. per traditionem, l. quod vero, §. si de acquir. poss. in P.* De hinc & simul causa, & titulus, potissimum potestas alienandi, quae & ad voluntatem & modum alienandi pertinet. Nec voluntas sine potestate, nec potestas sine voluntate, actum hominis perficit, *leg. multum interest, si quis alteri vel sibi C. leg. 3. de iure codicil. in P.*

6 ¶ De ¶ hac itaque traditione istis vallata substantialibus, quam legitimam dico, agamus, & primum annotemus, eam transferre dominium, ex Iustiniani constitutione, in *§. per traditionem, de rerum diuis. rerum corporalium cuiuscunque sunt generis, sublatra videlicet distinctione rerum mancipi, vel non mancipi, quae olim erat in usu.*

7 ¶ Mancipi ¶ tres erant praedia, quae in Italico solo erant, tam rustica, qualis fundus, quam urbana, qualis domus. Item iura praediorum rusticorum, vt via, iter, actus, aqua ductus. Item serui, & quadrupedes, quae dorso collouere donantur: velut boues, muli, equi, asini, quae res non alienabantur per traditionem, nisi accederet mancipatio, quae fiebat certis verbis, libripende, & quinque testibus praesentibus, & inter tantum ciues Romanos, & Latinos, colonarios, & Latinos Iunianos, & eos peregrinos quibus commercium datum erat, *tradit. P. Iulianus, in titulis, titulo 19. Boetius, in Topio.* Erat autem mancipatio, imaginaria venditio, adhibitis quinque testibus ciuibus Romanis, puberibus, & libripende, *Boetius, lib. 3. comment. in Topio, Cicero.*

8 ¶ Sultulit ¶ has solemnitates Iustinianus; voluit tamen proprie traditionem de rebus corporalibus intelligi: nam & incorporales proprie traditionem non recipiunt, *l. seruis, 4. 2. §. in corporales, de acquir. rer. domi. l. 3. §. si inter, de act. emr. P.* Quare & traditionis loco patientia domini, & usus illius, cui dominus ius suum queri vult, & ita quasi traditio ius reale in his transferretur, *l. 3. de usufruct. in P. l. 3. §. si inter, de act. emr. l. quoties, 2. 0. de serui. l. si forte, 6. §. sciendum, in fine, si serui, vindicet. l. si ego, §. 1. de publico, in rem actio. l. 1. §. in. de serui. rust. C. l. si are, si serui, vindicet. in P. & per cautionem cum usu, l. quoties, 2. de serui. in P.*

9 ¶ Propriissime ¶ quoque inter corporalia, traditio dicitur de mobilibus, quae manu tradi possunt. Rursum & improprie traditio erit, si dea traditio, scilicet id quod pro traditione rei esse placuit. Vt primum in immobilibus, quae tradi manu non possunt, habetur pro traditione adeptio corporalis possessionis, quae transferat titulum dominium in possidentem, *l. licet, C. de acquir. poss. l. 3. §. l. cum heredes, eod. tit. in P.* Quae & fictiones alias habet, vt translatio facta censetur dominii: veluti si rem rebus meis adiungi, vel in domum meam transferri iusserim, *l. quod meo, §. si venditorem, de acquir. possessione.* & aliis modis notatis, in l. 1. C. de acquir. poss. Supplet & traditionem aspectus corporalis, quo res supposita tradenda, tradi transferriue & acceptari censetur, *l. l. si iusserim, de acquir. poss. P. l. pecuniam quam mihi debes, de soluto, in P.*

Dehinc censetur facta traditio, si quis re, quam legitimo titulo habet, patiente domino cuius ante res erat, vtitur, *l. 2. C. de acquir. poss. Item datione clauium censetur res, quarum clauis sunt, vel quae concluduntur clauibus, traditae, l. clauibus, de contrahen. emr. P. l. 1. §. penult. §. l. quarum iam, de acquir. poss. Sicuti etiam instrumentum rerum emtarum, vel debitum traditio, censetur res eo contentae translatae, *l. 1. C. de donat. l. 2. de pact. in P.* Per acceptationem quoque in dotis specie, in l. licet, §. 1. de iure dot. in P. Si quis quoque donauerit aliquid & rei donatae retinuerit vsum fructum, videtur fictione iuris eo ipso traditio & translatio dominii in donatarium facta: sic & in aliis contractibus, *l. qui quis, 28. de donatio. lib. 8. C. in. 54.* Qui donauit per epistolam, etiam si*

ab eo cui donauit conduxerit rem donatam, videtur traditio & translatio facta, *l. quaedam mulier, de rei vindic. in P.* nam & alterno ministerio, & per alios nobis acquiri possessio potest, *l. quod meo, de acquir. poss. Sed & placuit, vt si quis qui vere dominus erat, post alienationem constituit & proficitur se nomine alterius possidere, transferre in illum, cuius nomine se constituit possessorem, dominium & possessionem, l. sicut, §. super uacuum, quib. mod. pig. vel hypoth. sol. in P.* Pari modo, quando re gatus de restituenda hereditate, statim is cui restituitur, in bonis hereditate restituentam habere videtur, facta verbali restitutione: quamuis possessionem non fuerit nactus corporalem, *l. facta fideicom. nisi restitutione, l. 63. ad senatus. Trebel.*

¶ In ¶ rebus spiritualibus, vt in beneficiis, fit adeptio & translatio possessionis iure ciuili, per quasi traditionem, vt in aliis iuribus, & incorporalibus. Itaque fit missio in possessionem per eum, cui beneficium contulit, aut eius delegatum, vel per ingressum ecclesiae collatae, aut per tactum vestis, vel campanae eius, vel alio modo, secundum consuetudinem, vt per scortationem, *in c. 2. de consuet. & vide ibi glo. in verbo, signum.* Sic annuli traditio, signum est inuestiturae & traditionis, *c. ex ore, de his quae sunt a maiori parte caput. vide quae diximus in feudis de inuestitura signis,* vt & inuestitura ipsa, est signum traditae possessionis, *cap. per tras, de donatione.*

¶ Est ¶ & modus possessionis acquirendae vel nanciscendae per interdicta praetoria adipsendam, *l. 2. §. adipsendam, de interd. in P. lib. 43. in u. 1. §. sequens, eod. tit. apud Iustinianum.* Quale interdictum quorum bonorum, quod directum ei competit, cui praetore delata est bonorum possessio, contra enim qui bona defuncti tenet pro herede vel possessore, *dict. §. sequens, vers. adipsendam, l. 1. quorum bonorum, in P.* At vile datur etiam hoc interdictum ciuili heredi, *l. 1. quorum bonorum, C. §. Nam ¶ quamuis heres institutus propria auctoritate possit hereditatem adire, l. 1. de bon. poss. P. l. vltima, C. qui admr. ad bon. poss. poss. l. cum heredes, 23. de acquir. poss. in P.* non tamen hoc facere potest, si alius hereditatem possideat, *l. 3. §. 1. de bon. poss. P.*

¶ Accedit ¶ aliud, quorum legatorum, quod competit heredi contra legatarios, qui propria auctoritate legatum acceperint, *l. 1. quorum legatorum, P.*

¶ Item ¶ Saluianum interdictum, quo expeditur dominus pro rebus coloni pignoratatis, *l. 1. de Saluiana, interd. P.* quod differt a Seruiana actione, *§. item Seruiana, de act. in P.*

¶ Imbertus ¶ scribit, in *Enchiridio, in testamentaria executio, 1. §. ne, ex consuetudine regni Galliarum generali, executores testamentorum esse in possessione omnium bonorum defuncti, quantum sufficere possint ad implendam eius voluntatem, nulla alia corporali apprehensione possessionis reali requisita, non solum in exsequendis legatis piis, quod consentit Baldus, in cap. 2. de consuetud. sed & pro aliis.*

¶ Erat ¶ quaedam etiam agnitio bonorum possessionis, ordinanda tantum ius causa facta, propemodum symbolica, dum filius emancipatus vel posthumus alienus, vel quilibet alius cognatus iure ciuili exclusus, humanitate praetoria admittitur, & accusare testamentum volebat. Prius namque quoddam signum, puta annulum, vel quamlibet rem hereditariam petebat, vt sic praetore recognitus, a iudice quoque admitteretur, *vide Alciatum, l. 8. parergon iuris, cap. 24. c. ita Accur. in l. Papin. §. 1. de inoff. testam. in P.*

Per quas Personas acquisitio fiat possessionis, & dominii. Cap. 11.

- 1 Acquirimus nobis per nos, & per alios.
- 2 Acquisitionis persona omnes idoneae, nisi nominatim prohibeantur.
- 3 Acquirere qui non possunt, & seq.
- 4 Manus mortuae homines in Gallia qui dicantur.
- 5 Alienigenae in Gallia incapaces beneficiorum & officiorum, sine gratia.
- 6 Acquirimus per eos qui sunt in nostra potestate, per filios, per seruos nostros, & eos in quibus vsum fructum habemus.
- 7 Et quatenus per tutorem.
- 8 Per hominem bona fide nobis seruientem.
- 9 Per Procuratorem.
- 10 Acquirimus ad iudicationem sententia.
- 11 Enimvero meo nomine pecunias alienis, meum est.

EX voluntate nostris, & per nosmetipsos, & aliarum personarum ministerio, & opera acquiruntur etiam res nobis, l. 1. §. *adipsimur, de acquir. poss. P. §. 1. per quas personas nob. oblig. acquir.* Quomodo autem per nos ipsos quaeramus, partim superius dictum est, partim ex dicendis manifestum erit, vt enumeratione opus non sit. Ceterum operæpretium est, de personis nostris & aliorum, per quas & possessionem, & dominium quaerere possimus, breuiter pauca percurrere, quæ sint omnibus contractibus, & successibus communia, aliisque acquisitionibus rerum. In quibus singulis & res, & personas, & negotia simul perpendere, ad faciliorem methodum, decreuimus. Sunt tamen actus hominum fere omnes ex his tribus compositi. Igitur in acquisitione omni faciendâ, personæ acquirendi capaces esse debent; quales omnes præsumuntur, nisi iure quodam speciali prohibeantur vel quaerere, vel possidere.

3 *Q* Prohibentur tamen primo, damnati in metallum, *l. si in metallum, de his qui pro non script. habentur.* *Q* In Gallia iure eius plane incapaces sunt possessionis rerû, homines quos dicimus manus emortuæ, seu de main morte, qui tenentur rerum possessiones a se emancipare, possessione uide decedere: nisi iure mortuicini, id est *parachape ou amortissement*, a rege possideant, nempe ex gratia seu dispensatione principis, vide *Argiduum Magistris, des amortissements, in decisio. & constitut. reg.* Mortuæ porro manus illæ dicuntur, quæ dominum non mutant, & perpetuo retinent: cuiusmodi dicuntur ecclesiæ, capitula, communitates, siue vniuersitates, & fratritæ: in quorum omnium ditionem res peruenientes, vix vnquam dominos mutant: cum eorum homines perpetuo superesse per subrogationem dicantur eidem, *argum. l. proponatur, de iudic. P. Paul. l. eum debere columnam, 3. de serui. urb. pred. lib. 8. P. ut. 2.* Et sicut ecclesiæ perpetua est, sic & eius perpetuum debet esse patrimonium, *l. habemus, in 2. de sacrosanctis eccles. C.* Sed de his alias. In feudis, & rebus ecclesiæ, iure tamen civili, licet ecclesiæ sine gratia possidere, & habere temporalia, *l. 1. de sacrosanctis eccles. C. & pontificio, casuaturam, & ca. videntes, 12. q. 2.*

5 *Q* Alienigenæ t quoque in Gallia capaces beneficiorum vel officiorum non sunt, sine gratia principis, vel adoptione regia, seu iure ciuitatis, vocantur literas naturalitatis. De quibus etiam alibi diximus, in personis beneficiorum capacibus.

6 *Q* Per t alios acquirimus, veluti per filios in potestate patria cõstitutos, etiam ignorantem possessionem & dominium in causa peculii, *l. 1. §. item acquirimus, de acquir. poss. P. l. quicquid, eod. tit. l. placet, de acquir. her. P. §. per quas person. nob. acq. lib. 2. tit. 9. in Inst. iur. ciuil. §. 1. per quas person. nob. oblig. acq. lib. 3. tit. 19. excepta proprietate, vt in patria potestatis utilitate diximus. si vere filius, non alias, *l. iusto, de usura P. l. per cum que in iusto, de acq. poss. P. 2.* Per seruum quoque possessionem, si peculium gubernet, acquirimus, etiam ignorantem, *l. 1. §. item acquirimus, de acquir. poss. l. quod seruum, eod. tit. & dominium, dicto §. 1. per quas personas nob. acq. §. 1. per quas personas nob. acquir. §. 3. per quas person. nob. oblig. acqui. §. Diximus in utilitate potestatis seruus. Et si seruus communis plurium sit, dominis omnibus querit, nisi aliter vni vel certis, se acquirere actu vel verbo profiteatur, *d. l. 1. §. per communem, & §. hec qua, & §. fin. & l. 2. de acq. poss. in P. vel nisi seruus sit furiosus, l. 1. §. ceterum, de acquir. poss. 3.* Per seruum alienum possessionem quaerimus, cuius vltimofructum habemus, *l. 1. §. per eum, & l. poss. de acquir. poss. item & dominium, §. 1. per quas person. nob. acq. eorum tamen rerum tantum, quæ ex operis serui, vel re vltimofructuarii quaeruntur: non autem alia, quæ extra has duas causas accedunt seruo, veluti si iure legati, vel hereditatis, quæ quaeruntur proprietario, *§. de his, per quas personas nob. acquir.* Operæ autem sunt in fructu, & ad vltimofructuatum pertinent, *l. 3. & 4. de oper. seruor. in P. si modo in res vltimofructuarii impendantur. Et ideo ratione rerum illarum conquisita, vltimofructuarii sunt: quæ vero extra rem vltimofructuarii quaeruntur, domini proprietatis sunt, *l. per*****

7 *seruum, de usu & habita. P. l. plenum, §. fin. eod. §. 4. Pupillo t per tutorem acquiritur possessio, d. l. 1. §. seu pupillus, de acq. poss. Acquiritur & dominium rerum eo nomine quaesitarum, diximus in tractat. aularum in officio tutor. l. eum qui, §. fin. de constit. pecu. in P. ideo neque administrans eo nomine non faciat, cum quibus agit vel tractat negotia, vel exigendo debita, sed veluti dominus gerit pupilli negotia, *l. tutores debita, de administrat. tut. C. §. Per**

8 *t* hominem liberum bona fide nobis seruientem, acquirimus possessionem, *l. 1. §. sed & per seruum, de acquir. poss. l. qui fundum, §. fin. pro em. in P. & dominium, l. lib. homo, de acquir. rer. dominio, §. idem, per quas person. nob. acq. §. item per liberam, per*

*quas personas nob. oblig. acquir. §. Et t per procuratorem nostro nomine possessionem adipiscentem, non aliter, quaerimus & amittimus, l. 1. §. per procuratorem, de acq. poss. P. l. possessio quoque, §. si elemen. vnica, de renuntia. l. sed si, §. idem Iulianus, de iur. iur. in P. si modo ad id speciali mandato sit constitutus procurator, *l. qui mihi, de donat. l. per procuratorem, de acq. poss. C.* Sequiturque possessionem tunc etiam adeptâ proprietatem, quæ a possessione nõ leparatur, *d. l. per procuratorem, & l. 2. per quas person. nob. acq. C. exceptis quibuslibet casibus, casus enumerantur a glo. in minorum, C. de prob. & alius reb. minor.* Acquiritur etiam & dominium per procuratorem, *§. ex his itaque, per quas person. nob. acq. l. si procurator meus, de procurat. P. imo & eo inuito quæ quaesit, eo nomine dominum exigit, l. quod procurator, de procurat. in P.* Sic quis per se non tantum praetens, sed etiam abens procuratoris ministerio pacisci, & acquirere potest, *l. 1. §. fin. de procur. P. l. qui autem, §. fin. de constit. pecunia. P.* quia contractus iustigentium consensu iniuri, & inter abentes fieri possunt per nuntium & per literas, vt in emtione erit exemplum, *l. 1. §. fin. de contrab. emt. P.* Si tamen procurator ad id constitutus, suo nomine contraxerit, non mandantis, ex mandato quidem conueniri potest, quasi male illud executus, verum tamen sibi quaerit, *l. si procur. C. de procurat.* nam alioquin res ex mandato meo emta, mea non est, priusquam mihi tradita sit, *l. ex mandato, de acq. rerum domi. §. Acquiritur t 7. nobis a iudice dominii, l. per sententiam videlicet, cum nobis quid ad iudicatum fuit, §. si de offi. iudic. ap. Iusti. cuius ad iudicacionis effectus & possessio, executione sequitur sententia, l. exsecutorem, de exsec. rei iud. C. sufficit namque sententia ad dominii constitutionem, sed ad possessionem & traditionem, expectamus executionem, iudicis auctoritate, non propria faciendam, *l. exstat, quod met. caus. P. l. 1. C. de suffra.* Sic enim alterum sine altero est, quia natura, nihil commune habet proprietatem cum possessione, *l. naturaliter, §. nihil commune, de acq. poss. in P. & dominium ad nos pertinere potest: et si adcepti possessionem non sumus, l. cum heredes, de acq. poss. §. Generaliter 8. t si quis aliquid emat pecuniis nostris, nostro nomine, id nostrum fit, non ementis: si autem ex pecuniis alienis quo suo nomine emat vel quaerat, suum fit, non domini pecuniarum: quamuis ad pecuniam restitutionem teneatur, *l. 3. & l. multum interest, & l. qui aliena, si quis alteri, vel sibi C.* Quo casu per liberam personam, etiam sine mandato expresso, quaerimus ex nudo ministerio illius, *l. 1. §. per liberam, de constit. pecunia. P.* Excepta simulatione, quæ quis cum sibi acquirere vult, subicit alterius nomen, cui acquirere se dicat: nam hic plus valet quod agitur, quam quod simulate concipitur, *l. si quis instrumento, C. si quis alteri vel sibi, tor. tit. plus valere quod agit. C.****

De amissione dominii, & possessionis.

Cap. 12.

- 1 Possessio tot modis amittitur, quot acquiritur.
- 2 Possessio naturaliter & ciuilitur amittitur.
- 3 Possessio naturaliter amittitur, natura & hominis facto, quomodo.
- 4 Possessio quomodo ciuilitur amittitur vel interpellatur. Litis contestatione quomodo usucapio interpellatur.
- 5 Usucapio litis contestatione interrupta possessione 40. annos existit.
- 6 Usucapio quando interruptatur libelli sola oblatione.
- 7 Usucapio seu usucapio ciuilitur interruptitur, in nouatione cautionis, precum principi facta oblatione, solutione.
- 8 Possidendi facultas, quod ad usucapionem pertinet, quibus casibus suspenditur.
- 9 Possessionis interrupta & suspensa in usucapionibus differunt.
- 10 Usucapio quibus casibus suspenditur, & seq.
- 11 Prescriptio suspenditur contra ecclesiam vidualam pastore.
- 12 Prescriptio rerum dotal. um suspenditur pendente matrimonio.
- 13 Dotales res quomodo prescribi possunt, pendente matrimonio, contra mulieres, eod.
- 14 Prescriptio rerum minorum suspenditur, pendente tempore minoris etatis.
- 15 Usucapio aduersus minores non procedit.
- 16 Prescriptio suspenditur contra filium suum in bonis a patre eius in re usufructus possessis.

Quia t iisdem fere casibus & modis quis acquirit possessionem & dominium, quibus alius amittere dicitur, qui vltimus dominus est & possessor, *l. 1. pro de relict. in P. de amissione possessionis*